

Multiconsult Norge AS
Postboks 265 Skøyen
0213 Oslo
Til: toini.valen@multiconsult.no
Kopi: postmottak@sarpsborg.com

Skiptvet, 25. juni 2025

Høringsuttalelse, Syverstad vindkraftverk – områdereguleringsplan – varsel om oppstart

Naturvernforbundet er den største natur- og miljøvernorganisasjonen i Norge med over 43 000 medlemmer. Vi har økende medlemstall og engasjerer oss for bevaring av natur og arts mangfold. Det er mye verdifull natur i Østfold, men disse arealene er under hardt press som følge av nedbygging og fragmentering. Naturvernforbundet i Østfold engasjerer seg særlig for utbyggingssaker som truer naturverdier.

Naturvernforbundet i Østfold er svært bekymret for vind- og solkraftplanene i Sarpsborg kommune, både hver for seg og samlet. Utbygging av vindkraftverk i skog medfører store naturinngrep som kunne vært unngått ved å legge anleggene til alternative plasseringer, for eksempel langs eksisterende infrastruktur, på grå arealer eller til områder der naturverdiene allerede er forringet. I Syverstadområdet på 3135 daa foreslås det 8 vindturbiner med en totalhøyde på 200 meter og en rotordiameter på 150 meter, og anlegget skal produsere 140 GWh per år. Dette er ett av tre vindkraftverk som nå planlegges i Sarpsborg kommune med et totalareal på hele 11 488 daa.

I sakspapirene henvises det til [forslagsstillers nettsider](#) for mer informasjon om vindkraftutbyggingen i Sarpsborg. Naturvernforbundet i Østfold ønsker å understreke flere misvisende eller mangelfulle påstander i disse beskrivelsene av vindkraftprosjektet.

Forslagsstiller (Zephyr AS) argumenterer på sine nettsider for at vindkraftutbyggingen i Sarpsborg vil være et «betydelig bidrag» mot det grønne skiftet. Dette er en feilaktig fremstilling av klimainnsatsen basert på ensidig informasjon og et ikke-helhetlig bilde av klima, miljø og natur – som henger tett sammen. Vi vet at tap, kvalitetsreduksjon, fragmentering og nedbygging av grønne arealer er en av de viktigste årsakene til nedgangen i arter – i Norge er 90 % av artene på rødlista truet som en konsekvens av fortrenging og arealendringer. For eksempel er det myr i planområdet. Det er godt kjent at myra er en av våre mest utsatte areal typer, samtidig som den også er verdifull som naturområde. Myra står for unike leveområder og samfunnsviktige økosystemtjenester, for eksempel flomdemping, karbonlagring, vannrensing og som vannlager i tørkeperioder. I 2023 kom Miljødirektoratet med en anbefaling til Klima- og miljødepartementet om å [forby all nedbygging av myr](#).

Planområdet er en del av et større, sammenhengende skogområde med begrensede tekniske inngrep, og utgjør derfor et viktig leveområde og økologisk korridor i regionen. Utbygging i karbonlagrende områder som myr og gammel skog – begge deler i dette planområdet – fører til store CO₂-utslipp og motvirker dermed klimaeffekten av vindkraft. Veibygging og drenering medfører utslipp av bundet karbon og ødelegger i tillegg viktige økosystemer. Miljødirektoratets rapport (M-1807) – [Naturmangfold og klima](#) viser at naturtap og klimaendringer forsterker hverandre. For å nå klimamålene må vi verne om og restaurere natur. Ekte naturbaserte løsninger gir dobbelt gevinst: de binder karbon og forhindrer videre tap av arts mangfoldet. Naturmangfold og fungerende økosystemer står for svært viktige bidrag i kampen mot klimaendringene.

Forslagsstiller argumenterer på sine nettsider for at veiene i planområdet skal bli fine og tilgjengelige turveier som skal tilrettelegges for friluftsliv gjennom hele året. Naturvernforbundet i Østfold mener at denne typen nedbygging heller reduserer muligheten for friluftsliv, og ofte særlig når det gjelder vindkraftverk. Faremomenter som f.eks. iskast er svært veldokumenterte og godt beskrevet bl.a. på [NVEs](#) nettsider. I perioden november til april kan det legge seg is på turbinbladene som løsner under bevegelse, og dette kan føre til både personskafer og materielle skader. Vindkraftverk er å regne som industriområder og kan stenges for fri ferdsel i perioder med fare for iskast, ved problemer med turbinene som kan skape farlige situasjoner o.l. I Norge har vi også sett flere tilfeller av rotordeler som løsner og faller av under drift, noe som videre øker faren ved opphold i området. Samlet sett blir området særs mer utrygt for ferdsel. Vi kan ikke se at dette skal fremme friluftsliv og rekreasjon, men i stedet innskrenke lokalbefolkningens tilgang til nærnaturen.

Vindparker genererer støy. Naturvernforbundet i Østfolds støysonkart for Syverstad vindkraftverk og Buer Rønneld vind- og solkraftverk (*Fig. 1 og 2*) gir en god illustrasjon på hvordan sjenerende støy påvirker store arealer rundt de foreslåtte planområdene. [NVE](#) skriver utfyllende om støyproblematikk knyttet til vindkraftverk og melder om at de har mottatt flere bekymringsmeldinger i områder med installerte anlegg. I henhold til NVE klages det på høyt støynivå og irriterende støyvariasjoner, og de fleste meldingene gjelder bebyggelse innenfor 2 km fra vindkraftverk. Likevel opererer NVE med en støygrense på 1 km radius (gul linje i *Fig. 1 og 2*). Hvis vi baserer oss på vår støygrense med radius på 3 km (blå linje i *Fig. 1 og 2*), ser vi at det mest tettbygde området i Skjeberg faller innenfor støysonen. Hvis vi i tillegg vurderer grensen for verditap av bolig (rød linje i *Fig. 1 og 2*), rammes det aller meste av Skjeberg og omegn. Området rundt Lilleby vil rammes av støy og verditap fra begge de foreslåtte vindkraftverkene. Vi har bare lagt inn 5 km for verditap, men flere studier fra [Norge](#) og [Sverige](#) finner verditap betydelig lenger ut – opptil 10 km. Naturvernforbundet i Østfold stiller spørsmål til hvordan kommunen skal avbøte støy for områdets innbyggere, samt kompensere for verditapet av boliger og fritidsboliger i dette store området. For at kommunen skal kunne fremlegge et realistisk regnestykke på at vindkraftprosjektene faktisk kommer til å være lønnsomme, må det gjøres en fullstendig utregning som omfatter både reelt verditap og tap av livskvalitet i området.

Planen utløser krav om konsekvensutredning, og planinitiativet sier at «Påvirkning av kartlagte natur- og miljøverdier vil bli vektlagt i den videre plan- og konsesjonsprosessen med tilhørende konsekvensutredning.» Naturvernforbundet i Østfold ønsker å understreke at dette er fullstendig avhengig av godt og riktig utført feltarbeid i forbindelse med planarbeidet. I planbeskrivelsen fremstilles området som av lav biologisk verdi med kun et fåtall arter av nasjonal forvaltningsinteresse (bl.a. granmeis og musvåk) og ingen truede arter. Samtidig omfatter området en betydelig andel skog eldre enn 100 år, noe også over 120 år. I henhold til [Artsdatabanken](#) er hele 84 % av truede arter i skog, knyttet til gammelskog. Vi er godt kjent med at eksisterende datagrunnlag i Østfold er særs mangelfullt når det kommer til naturverdier. De registrerte dataene som foreligger i dag, viser alle tegn til at dette også er tilfellet her. Vi stiller derfor spørsmål til det faglige grunnlaget for beskrivelsen av området i planinitiativet, som danner grunnsteinene i vindkraftprosjektene i Sarpsborg.

I forbindelse med utarbeidelsen av konsekvensutredning for området understreker vi at kartleggingsarbeidet skal utføres i henhold til krav om kunnskapsgrunnlag i [Naturmangfoldloven](#) § 8 (kunnskapsgrunnlaget). Det betyr at uavhengige og upartiske fagfolk med relevant artskompetanse skal utføre grundig feltarbeid i vekstsesongen, og disse må ha faglig kompetanse og erfaring til å avdekke det reelle biologiske mangfoldet og de ulike artenes bruk av området. Dette skal omfatte alle artsgrupper (med mindre det legges et faglig grunnlag for ekskludering av noen), samt dekke utvalgte naturtyper, prioriterte arter, truede arter og truede naturtyper (jamfør [Forskrift om konsekvensutredninger](#) § 10). Samlet belastning skal også utarbeides.

Naturvernforbundet i Østfold kan ikke se at det foreløpig er fremlagt alternative plasseringer for vindkraftverkene i Sarpsborg. I henhold til [Forskrift om konsekvensutredninger](#) § 14 og 19 skal det gjøres en vurdering av relevante og realistiske alternativer for plassering i konsekvensutredningen. Valget av lokalitet skal begrunnes mot de ulike alternativene, og sammenlikninger av virkningene for miljø i de ulike alternativene skal beskrives. Vi forventer at det gjøres en grundig utredning av realistiske og godt begrunnede alternative plasseringer som ikke omfatter store naturinngrep. Noen eksempler på gode plasseringer er industriområder som ligger brakk, langs eksisterende inngrep og infrastruktur og i områder som ellers ikke er av naturverdi. Det vil komme både natur og mennesker til gode.

Samlet sett kan vi ikke se at produksjon av fornybar energi med vindturbiner kan defineres som «grønn» når dette går på bekostning av store naturområder. I 2022 signerte Norge [Naturavtalen](#) (Det globale Kunming–Montreal-rammeverket for naturmangfold) som skal stanse og reversere tap av natur og økosystemer. I handlingsdelen til Sarpsborgs [kommunedelplan klima og energi 2021–2030](#) står det videre at «Sarpsborg har en nullvisjon for omdisponering av karbonbindende arealer ...» og «Netto karbonbinding i jord og skog skal økes med 20 % sammenlignet med 2010.» Naturvernforbundet i Østfold stiller spørsmål til kommunens positivitet til vindkraftprosjektene når de er direkte i strid med både egne vedtatte planer og nasjonale forpliktelser. Kommunen er selv ansvarlig for å forvalte sine arealer på en måte som er i tråd med Naturavtalen. Derfor forventer vi at Sarpsborg kommune skal

jobbe mot arealnøytralitet ved å unngå inngrep i natur som ikke allerede regnes som grå/forstyrrede. Dette kan oppnås ved hjelp av planvask som verktøy for å unngå natur- og klimabelastende utbygginger, samt god arealkartlegging og bedre utnyttelse av tilgjengelige tomter som ligger brakk. Naturvernforbundet i Østfold fraråder sterkt en realisering av vindkraftprosjektene i Sarpsborg slik de foreligger i dag.

Vi avslutter med følgende sitat fra [Sarpsborgs kommunedelplan klima og energi 2021–2030](#): «Det er viktig å utnytte allerede utbygde arealer så godt som mulig gjennom flerbruk av bygg, fortetting, og ved å transformere områder slik at de kan brukes på en ny måte.»

Oppsummering

- Naturvernforbundet i Østfold observerer at forslagsstiller (Zephyr AS) fremlegger utbyggingsplanene på en misvisende og ensidig måte som ikke gir et realistisk og helhetlig bilde av planenes konsekvenser.
- Vi viser til forslagsstillers påstander om at vindkraftutbyggingen i Sarpsborg vil være et «betydelig bidrag» mot det grønne skiftet. Vi kan ikke se at nedbygging av store grønne arealer som omfatter myr, gammel skog og friluftsområder bidrar til dette, særlig med tanke på at alternative plasseringer er en mulighet.
- Veibygging og drenering i områder som urørt er viktige bidragsyttere i klimakampen, f.eks. myr og skog, medfører store CO₂-utslipp og motvirker dermed klimagevinsten av vindkraft.
- Vi stiller spørsmål til forslagsstillers argumenter om at området skal bli velegnet til friluftsliv da fri ferdsel trolig må begrenses i perioder grunnet iskast og andre veldokumenterte faremomenter knyttet til vindkraftanlegg.
- I henhold til støysonkartet (*Fig. 1 og 2*) vil mange boliger og fritidsboliger havne innenfor støysonen og grensene for verditap av bolig rundt Syverstad vindkraftanlegg. For at kommunen skal kunne fremlegge et realistisk regnestykke på at vindkraftprosjektene faktisk kommer til å være lønnsomme, må det gjøres en fullstendig utregning som omfatter både verditap og tap av livskvalitet i området.
- Det eksisterende datagrunnlaget i Østfold er særs mangelfullt når det kommer til naturverdier. De registrerte dataene som foreligger for området, viser alle tegn til at dette også er tilfellet her. Vi understreker at videre planarbeid avhenger av grundig og riktig utført feltarbeid av uavhengige fagpersoner.
- I henhold til Forskrift om konsekvensutredninger § 14 og 19 skal det gjøres en vurdering av relevante og realistiske alternativer til plassering. Vi oppfordrer til grundig utredning av realistiske og godt begrunnede alternative plasseringer som ikke omfatter store naturinngrep, f.eks. på allerede grå arealer.
- Naturvernforbundet i Østfold stiller spørsmål til Sarpsborg kommunes positivitet til vindkraftprosjektene når de er i direkte strid med både egne vedtatte planer og nasjonale forpliktelser, og vi fraråder sterkt en realisering av vindkraftprosjektene i Sarpsborg slik de foreligger i dag.

Naturvernforbundet
Østfold

Naturvernforbundet
Sarpsborg

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Østfold

Kirkegaten 31B
1632 Fredrikstad

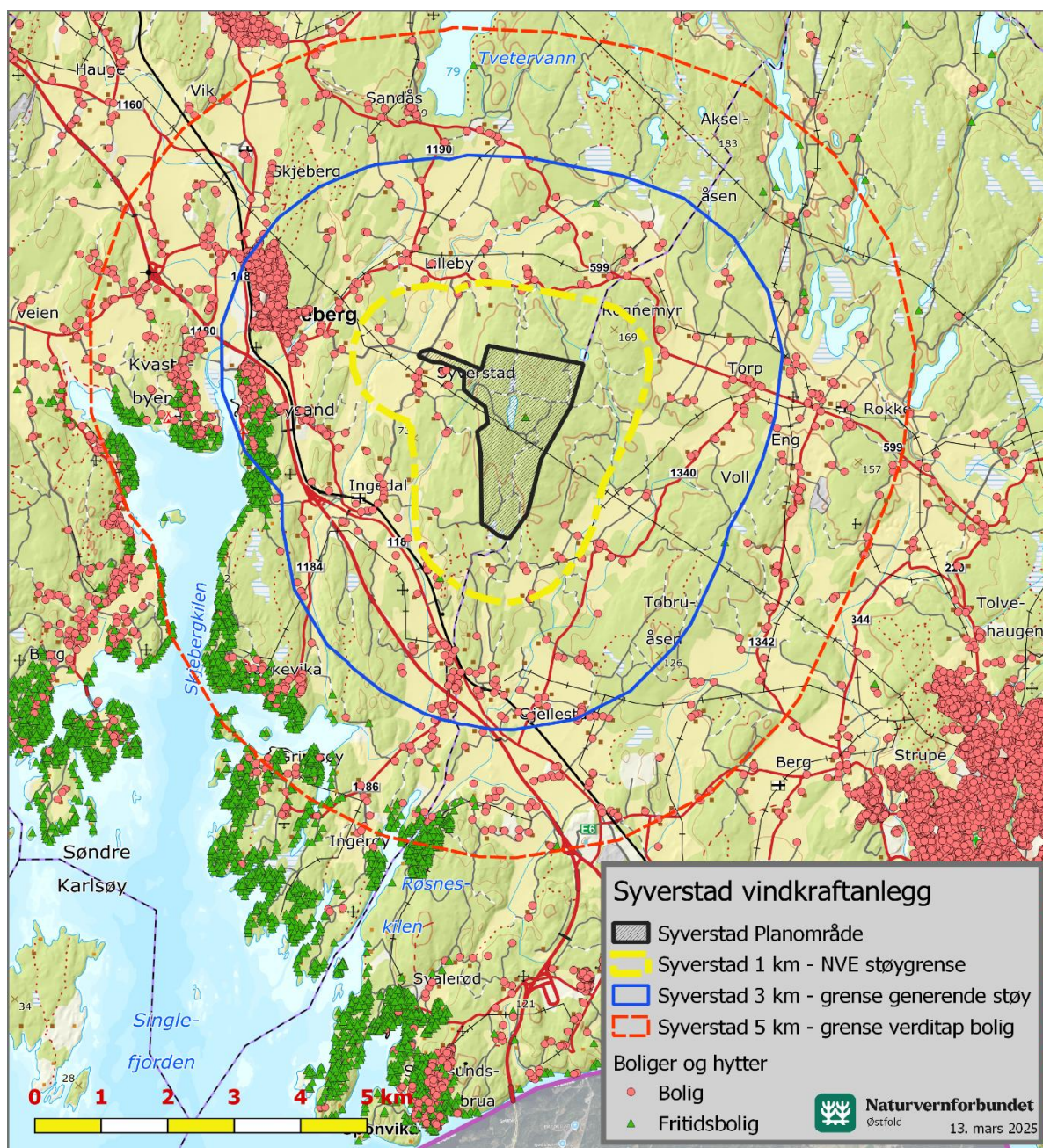
Martine Stave
Fylkessekretær
Naturvernforbundet i Østfold

Naturvernforbundet i Sarpsborg

v/lokallagsleder Øystein R. Henriksen
sarpsborg@naturvernforbundet.no

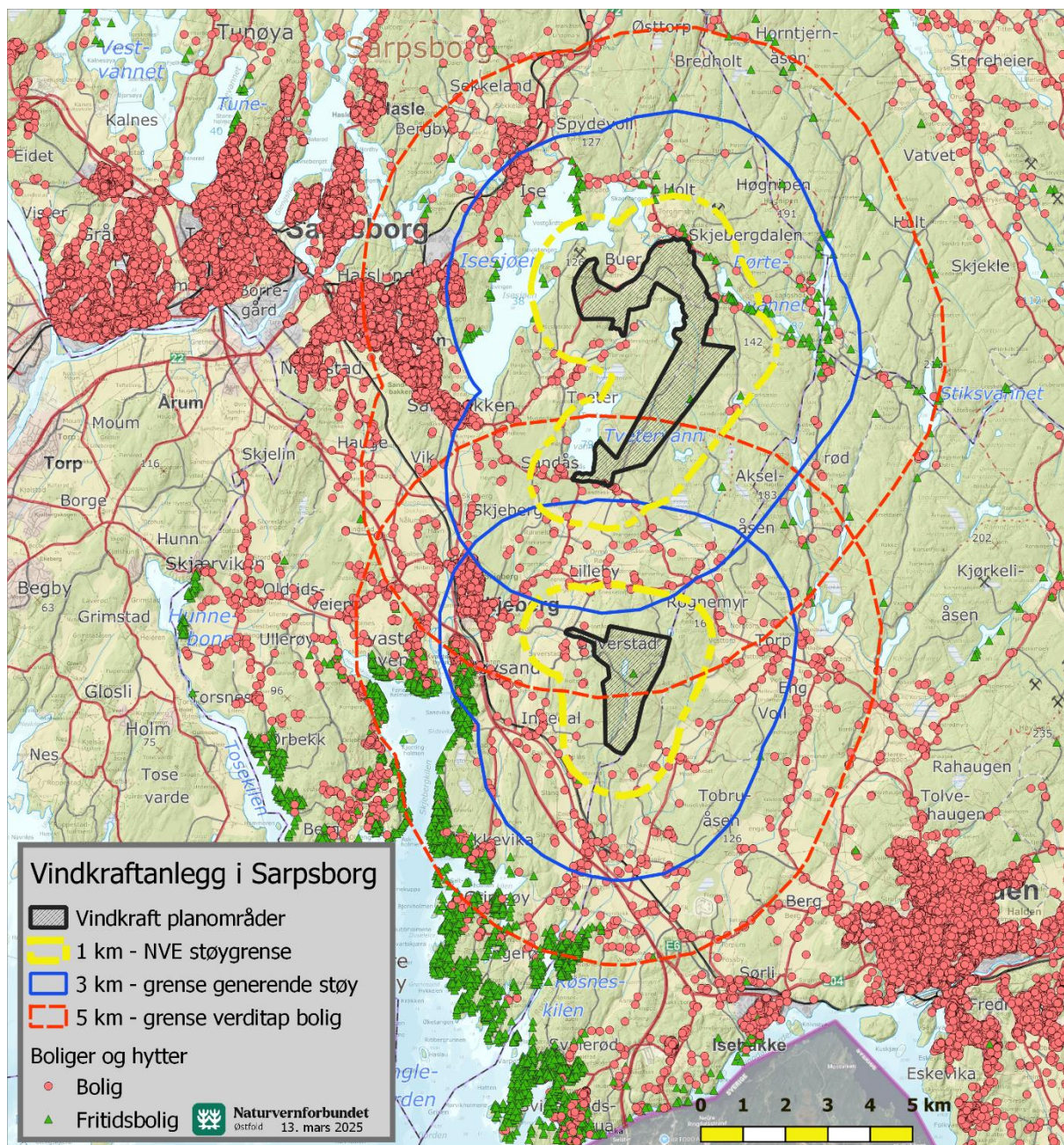

Vedlegg

Figur 1: Støy- og verditapsgrenser for Syverstad vindkraftverk.

Figur 2: Støy- og verditapsgrenser for Buer Rønneld vind- og solkraftverk og Syverstad vindkraftverk.

